

VERSLAG GOAB-KRING NOORD-HOLLAND NOORD ZUID-HOLLAND

Dit is het verslag van de live kenniskring Noord-Holland en noord Zuid-Holland over GOAB, die plaatsvond op 28 november 2023 in Haarlem. Er waren 12 beleidsambtenaren aanwezig, 1 vertegenwoordiger van OCW en 2 kenniskringleiders.

AGENDA

1. Welkom
2. Nieuws GOAB
3. Subsidie en tarieven
4. Voorschoolse zorgstructuur
5. Ve in de gastouderopvang
6. Afsluiting

NIEUWS GOAB

Activiteiten GOAB ondersteuningstraject schooljaar 2023/2024

- 12 december 10-11.30: webinar 'zware' ve-groepen (min. 8 ve-kinderen)
- Update Handreiking inzet GOAB middelen (Q4-23)
- GOAB beleidsoverdrachtdossier ambtenaren (Q1-24)
- Bijeenkomst ve-aanbod asielpeuters (ws Q2-2024)
- Product Prijsopbouw ve (Q1-2024)
- Webinar rol ve in LEA (Q1-2024)
- Themabijeenkomst personeelstekort in de ve (Q1-2024)
- Product ve in andere contexten (Q20-2024)

Bijeenkomsten en inschrijving zijn terug te vinden via www.goab.eu/agenda en producten zijn terug te vinden via www.goab.eu/kennisbank.

Opmerkingen: 'zware' ve-groepen: een herkenbare problematiek. Zwaar wordt herkend zowel in de zorgvragen als groepen met veel ve-kinderen.

Kamerbrieven juli-november 2023

1. 4 juli 2023 [brief](#) Programma Ontwikkeling jonge kind. Deze brief geeft uitleg van het programma. Door OCW is er in de vorige kenniskring al een toelichting op gegeven, en het is nu dus officieel. Dit Programma is van toepassing op de 20 gebieden van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid en het gaat om inzet op voorschoolse en vroegschoolse educatie en ouders. O.a. stimuleren ontwikkeling in gezin, gezamenlijke scholing voor pm'ers en leerkrachten, 2e beroepskracht vroegschoolse educatie en werken aan bereik.
2. 6 juli 2023 [verzamelbrief](#) OCW. Kamerbrief waarin stand van zaken rondom moties en onderwerpen betreffende het onderwijs staan beschreven. Zoals nieuwkomers onderwijs (over gegevensuitwisseling) en leerlingvervoer en het mogelijk maken van tweetalig (Engels, Frans en Duits) onderwijs in de kinderopvang.

Maar ook het inspectieonderzoek kwaliteit voorschools waarbij het gaat over versterken van structureel toezicht op de educatieve kwaliteit (i.p.v. nu signaalgestuurd). Ook de resultaten van de implementatiemonitor, zie verderop, staan in deze brief.

3. 15 september 2023: stavaza [herziening](#) kinderopvang financieringsstelsel. Het ministerie van SZW geeft het nieuwe kabinet in deze brief een aantal opties en beslispunten mee om de herziening van de financiering van kinderopvang te regelen, mede op basis van de impactanalyses van o.a. de branches en de kennisnotitie van SCP en CPB. Bv over arbeidseis en over inkomensonafhankelijke ouderbijdrage. Ook de relatie tot de financiering van peuteropvang en ve komt in de brief naar voren.
4. 19 september 2023: subsidie [Brugfunctionaris](#). In de recente nieuwsflits vanuit GOAB (met ook de bedragen SPUK GOAB) is ook informatie gestuurd over de brugfunctionaris subsidie in een brief die ook over schoolmaaltijden gaat. Schoolmaaltijden worden ook in 2024 gratis beschikbaar gesteld. Daarnaast wordt in 2024 bijna € 52 miljoen beschikbaar gesteld voor extra brugfunctionarissen (scholen moeten subsidie aanvragen). De brugfunctionaris zet zich vanuit school in om de verbinding tussen school, thuis, zorg en ondersteuning te versterken. De subsidieronde gaat met enige vertraging per januari 2024 open.
5. 12 oktober 2023: Stand van zaken [School en Omgeving](#). School en Omgeving is een programma gericht op verrijkt aanbod voor leerlingen buiten schooltijd. Er is een nieuwe subsidieronde gestart per dit schooljaar. Deze brief gaat daarover.
6. 27 oktober 2023: Verdere [kwaliteitsverbeteringen](#) voorschoolse educatie. Deze brief gaat over Personeelstekort ve (Berenschot rapport), Gastouderopvang en ve, Structureel toezicht op kwaliteit ve (AEF rapport), Reactie inspectierapporten ve en LEA en tot slot reactie Rapport Onderwijsraad.
 - Ad 1: Rijk gaat pm'ers in opleiding ook formatief laten meetellen (voorlopig).
 - Ad 2. Er komt verkenning van ve in de gastouderopvang.
 - Ad 3. Scenario volledige toezicht door GGD voor ve wordt nader uitgewerkt.
 - Ad 4. Er komt een handreiking LEA en terminologie van artikel WPO 161 gaat wellicht veranderd worden, bv naar 'om scholen te stimuleren een afspiegeling van hun wijk of gemeente te zijn' i.p.v. evenredige verdeling van leerlingen met onderwijsachterstanden. Daarnaast verkenning naar landelijke doelgroepbepaling vve en aanpassing resultaatafspraken.
 - Ad 5. N.a.v. adviezen Onderwijsraad: deel oppakken door volgend kabinet en deel via gesprekken over doorgaande lijn.
7. [Kamerbrief](#) SZW 7 nov m.b.t. fiscaal max tarief 2024. Fiscaal maximum was verhoogd naar € 9,65 in 2024, maar politiek wilde meer, via amendement afgedwongen, dus nu verhoogd naar € 10,25 en via spoedprocedure per 1-1-2024 in laten gaan.

Vragen en opmerkingen van gemeente

- Ontwikkeling jonge kind: We hebben gesproken over de doelgroepdefinitie: is er behoefte aan een landelijk geformuleerde doelgroepdefinitie? Op zich vinden de aanwezigen het aantrekkelijk als er een landelijke basis komt, maar het moet wel flexibel genoeg zijn om lokaal te kunnen sturen en variëren. Een vraag: is er een overzicht / analyse van alle doelgroepdefinities die er in omloop zijn? De inspectie van onderwijs verzamelt dit wel. *Als hier meer over bekend is zullen we dit met jullie delen.*
- Brugfunctionaris: In deze kenniskring zijn al goede ervaringen met brugfunctionarissen. Je hebt bovendien veel vrijheid in hoe je het invult en passend maakt naar de situatie. Je kunt kiezen voor scholen met hoge doelgroepscore, je kunt als doel stellen om ouders de school in te halen en tegelijkertijd ook de doorverwijzing naar gemeentelijke voorzieningen verbeteren. De brugfunctionaris kan een rol vervullen in de ouderkamer.
- Ten aanzien van de tekorten in de kinderopvang: dit speelt in verschillende gemeente. Combinatiebanen zijn op zich aantrekkelijk, maar CAO-technisch blijft dat lastig, ook ivm vakantiedagen. Waar de

kinderopvang tegen aanloopt: mensen met een zorgachtergrond mochten vroeger ook in de kov werken, maar nu niet meer. Besluitvorming hierover ligt bij SZW. Onduidelijk is waarom dat niet meer mag.

- T.a.v. het verhogen van het maximum KOT-tarief: Voor gemeenten behelst deze verhoging meer dan alleen de vergoedingen voor ve. Ook voor de budgetten voor reguliere peuteropvang (betaald uit de Asschermiddelen) en voor kinderen die op basis van een SMI-indicatie naar de kinder- of peuteropvang gaan. Gemeenten hebben de indruk dat het ministerie van SZW hier onvoldoende van op de hoogte is, en geven aan dat zij zowel met de GOAB als de Asscher en SMI-budgetten in de problemen komen door de laatste verhoging. Je mag als gemeente het eigen tarief bepalen, dat mag dus ook een tarief onder het maximale KOT-tarief zijn, maar als kinderopvangorganisaties wel uitgaan van dat tarief, dan betekent dat óf hogere kosten voor ouders, óf een verliespost voor de aanbieders. Sommige gemeenten hebben in hun subsidieverordening staan KOT-tarief te volgen: in dat geval gaan de kosten aanzienlijk omhoog.

Onderzoeken

1. [Factsheet](#) Onderwijsinspectie: kwaliteit voorschoolse educatie 2022
De meeste voorscholen scoren volgens het waarderingskader van de inspectie voldoende tot goed, aldus het rapport. Wel zijn er kwaliteitsverschillen tussen de voorscholen. Deze uitkomsten verschillen niet van de uitkomsten in 2019. Vooral het pedagogisch handelen is goed. Verbeterpunten liggen op het gebied van het aanbod, het educatief handelen en de samenwerking, zowel met ouders als met basisscholen als het gaat om vroegschoolse educatie.
2. [Implementatie- en bestedingsonderzoek GOAB](#), slotmeting
Belangrijkste uitkomsten:
 - 960 uur en pbm'er in ve vrijwel overal ingevoerd.
 - Gemiddeld heeft een gemeente driekwart van de specifieke uitkering voor GOAB nodig voor het aanbieden van voorschoolse educatie.
 - Er komt nog een extra meting naar de besteding, met name onderbesteding SPUK en inzet eigen middelen (Cebeon).
3. Themaonderzoeken Inspectie:
 - Publicatie landelijk rapport KO en landelijk rapport LEA/vve (inclusief themaonderzoek Resultaatafspraken vroegschoolse educatie): begin 2024
 - Publicatie themaonderzoek signalen KO: begint 2024
 - Ook terug te vinden via tweejaarlijkse nieuwsbrief Onderwijsinspectie (je kunt je hierop abonneren), zie: <https://www.onderwijsinspectie.nl/actueel/nieuwsbrieven/onderwijsinspectie-voor-en-vroegschoolse-educatie>.
4. Druk op de keten:
Naar aanleiding van signalen over toenemende wachtlijsten, toename zwaardere zorgvragen bij (jonge) kinderen en stijging van het aantal kinderen met een migratieachtergrond, uit AZC's en kwetsbare gezinnen, hebben de ministeries van VWS, OCW en SZW besloten een onderzoek uit te zetten naar de druk op de keten van kinderopvang, basisonderwijs en zorg. Doel is zicht te krijgen op eventuele belemmeringen en onderliggende factoren. Berenschot is gevraagd het onderzoek uit te voeren. Q4 2023 kwantitatief rapport gereed, eindrapport in 2024.
5. [Personeelstekort in ve](#). Uit het onderzoeksrapport blijkt dat circa een derde van de kinderopvangorganisaties die ve aanbieden, aangeeft een personeelstekort te hebben bij de uitvoering van

ve. Dit is een kleiner aandeel tekorten dan in de kinderdagopvang en buitenschoolse opvang. Werkgevers in West-Nederland hebben het meeste last van het personeelstekort in ve. De verwachting is dat het tekort aan personeel in ve de komende jaren zal groeien.

Overig

1. [Briefadvies Onderwijsraad](#): oproep Onderwijsraad aan Kabinet om in te blijven zetten op VVE; positief over de doelstellingen van het Programma Jonge Kind.
2. Jaarlijkse [vragenlijst](#) Inspectie rond VVE en LEA; college moet akkoord gaan. Jaarlijks vullen gemeenten een vragenlijst in over hun taken voor de Lokale Educatieve Agenda en de voor- en vroegschoolse educatie. Door de regeling gegevensverstrekking verandert hier iets in. Vanaf volgend jaar moet het college van burgemeester en wethouders de ingevulde vragenlijst vaststellen. Daarna stuurt de gemeente de vastgestelde vragenlijst voor 1 april naar de inspectie.
3. [Lerende dialoog](#): Dit najaar start de Onderwijsinspectie een lerende dialoog met 20 gemeenten over het thema de Lokale Educatieve Agenda. Met hen gaat de Inspectie in gesprek over hoe zij invulling geven aan dit jaarlijkse overleg. Het doel van het instrument lerende dialoog is, in het kader van stimulerend toezicht, om succesfactoren en eventuele knelpunten binnen de gemeente te achterhalen. En om ervaringen van verschillende gemeenten bij elkaar te brengen. Vervolgens gaat de Inspectie deze opbrengsten via een rapportage of webinar delen met alle gemeenten. De betreffende gemeenten zijn al door Inspectie benaderd.
4. [Regeling](#) onderwijskansen voor het VO. Waren voorheen de leerplusarrangement gelden. VO systematiek gaat op die van po lijken (onderwijsscores).
5. [Handreiking](#) tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen. Deze handreiking is een toelichting op de Wet tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen in het onderwijs.
6. Er is een [Nieuwe VNG adviestabel ouderbijdrage peuteropvang](#)

Opmerkingen ivm LEA-vragenlijst:

Vragenlijst LEA: Formeel moet B&W akkoord gaan omdat zij jaarlijks overleg met de schoolbesturen moeten hebben (OOGO). Gemeenten hebben het verschillende geregeld en in meer of mindere mate goed voor elkaar.

Een van de aanwezigen geeft aan dat zij 5-6 keer per jaar overleggen. In gemeente X is er naast de gewone LEA nu ook een directeuren-LEA. Deels zelfde agenda als gewone LEA. Dat lijkt een goede ingreep te zijn. In gemeente Y: segregatie en integratie plannen we nu een afspraak in om zoveel mogelijk meetbare afspraken te maken. Dit als reactie op vervolg afspraak met de Inspectie nav de vragenlijst.

In gemeenten met veel kleine kernen: “er vindt wel overleg plaats hierover, maar niet perse vanwege de LEA. Segregatie en integratie is een thema in grote steden, maar in alle andere gemeenten heb je eigenlijk geen knoppen om aan te draaien. Je legt de verantwoordelijkheid op een plek waar die niet hoort. Heeft ook met woningbouw te maken en met keuzevrijheid van ouders.”

UITWISSELING OVER SUBSIDIE EN TARIEVEN VE

Uit het eerder aangehaalde implementatie en bestedingsonderzoek GOAB blijken grofweg twee soorten subsidiestructuren voor ve:

- koptarief (vergoeding aan aanbieders boven fiscaal maximum)

- vaste prijs per peuter

Daarnaast zijn er allerlei combinaties met groepssubsidie en activiteitsubsidie.

Het GOAB ondersteuningstraject krijgt veel vragen over de prijsopbouw en gaat hier begin volgend jaar een product voor schrijven. In groepjes praten de aanwezigen verder over hoe ze e.e.a. geregeld hebben.

Het verschil per gemeenten is heel groot. De subsidieverordeningen verschillen per gemeente, ook de uurtarieven verschillen. Organisaties hebben te maken met meerdere gemeenten en bekostigingssystemen, maar gemeenten hebben ook te maken met diverse aanbieders en verschillende uurtariefberekeningen. Wanneer we dit alles terugrekenen per peuter dan lopen de prijzen zeer uiteen.

- Een gemeente zegt: ik hanteer het max uurtarief – maar hoe hou ik het vol?
- De kostprijs in het rurale gebied is over het algemeen lager
- IKC-ontwikkeling is vaak ook prijzig

GOAB-bekostiging is wel geïndexeerd, maar volgt niet het SZW-stelsel. Er is dus geen koppeling tussen bekostiging GOAB en de uurtarief voor de kinderopvang. De GOAB-financiering is gebaseerd op de ‘zwaarte van kans op achterstand’ en niet op het aantal kinderen. Sommige gemeenten ontvangen heel veel geld voor een beperkte groep kinderen en vice versa. Waardoor de ene gemeenten het geld niet goed besteed krijgt binnen de GOAB-subsidieregeling, terwijl andere gemeenten juist tekort komen.

Ander probleem is het hanteren van de ouderbijdragetabel, waarbij met name gemeenten die *de niet-kotters* financieel bijstaan, in de knel komen.

De beleidsadviseur/teamleider van OCW geeft aan dat een stelselherziening niet binnen een regeerperiode kan worden geëffectueerd, dat maakt het ingewikkeld. Daarbij is de stip op de horizon ook nog niet duidelijk genoeg. Zo ook niet de route er naar toe. OCW en SZW zitten wel samen aan tafel om dit gezamenlijk verder te brengen.

VE IN DE GASTOUDEROPVANG

Er komt verkenning vanuit OCW en SZW naar de mogelijkheden van ve in de gastouderopvang. OCW is benieuwd hoe gemeenten hier naar kijken. Gevraagd is of ze dit wenselijk en haalbaar vinden, en welke voorwaarden zouden moeten gelden. We bespreken deze vraag gezamenlijk. Belangrijkste punt: landelijke richtlijnen zijn echt wenselijk als ve in de gastouderopvang mogelijk wordt. Misschien zijn er ook light-vormen mogelijk en bijvoorbeeld een combinatie met Boekstart. Verder worden de volgende punten genoemd:

- Gemeente X staat er wel voor open als dat mogelijk gaat zijn. Er is immers veel personeelstekort en de groepen raken snel vol. Het valt of staat wel met een goede gastouder. De kwaliteit verschilt sterk en dat gaat zich dan ook doorvertalen naar je VE-aanbod. Voordeel is dat er meer tijd per kind is. Nadeel is dat er geen doorgaande lijn is naar de school. Op dit moment missen we ook VE-indiceringen bij een kind dat al naar de gastouderopvang gaat.
- Gemeente Y: er zijn wel veel mitsen en maren. Kun je de hoge eisen van de VE-groep aan de gastouder stellen? Wordt wel erg duur voor de gastouder. Twee mensen op de groep? -> misschien wel 1 op 1 begeleiding of 1 op 2. Wij hebben wel een ve-aanbod bij de gastouderopvang, maar dan niet formeel. Gericht op goede kwaliteit van de gastouder opvang
- Gemeente Z: inburgeringscursussen en toeleiding naar werk -> loopt vast omdat er tekort is in de kinderopvang. Wij hebben bedacht dat gastouders daar wellicht in konden springen, dan zouden we daar wel een soort ve-module voor willen hebben dat helemaal passend is. Voorlopig zijn we er nog niet uitgekomen, maar we hebben het idee nog niet losgelaten.

Er zijn meerdere zaken waar aandacht voor nodig is: wat bied je de kinderen aan: hoe ziet zo'n ve-aanbod er uit van een gastouder? Ga je de gastouders ook scholen? Hoe werk je aan schoolrijpheid? Ook belangrijk is dat de inspectie en naleving moet worden ingericht.

VOORSCHOOLSE ZORGSTRUCTUUR

Veel gemeenten zijn bezig met de juiste ondersteuning organiseren voor ve- peuters met een aanvullende ondersteuningsvraag. Vormen van aanvullende ondersteuning zijn:

- Ondersteuning voor het kind (zorg coördinator, jeugdhulp)
- Ondersteuning pm'er (training/coaching)
- Aanpassingen in de groepsstructuur (groeps grootte, groepssamenstelling)
- Ondersteuning buiten de ve-groep (plusgroep, dagbesteding/kinderdagcentrum)

In kleine groepjes is uitgewisseld hoe men dit zelf heeft georganiseerd. Voorschoolse zorgstructuur kent steeds meer zware groepen, in combi met personeelstekort. Hoe kom je tot een sluitende zorgstructuur en wat doe je nu al?

- Gemeente U: wij hebben peuter+ samen met een nabijgelegen centrumgemeente. Het is een centrale voorziening. Deze vve+ groepen zijn kleiner dan normaal. Het is wel primair kov, dus ouders moeten wel zelf de kinderen brengen. Ze zijn net begonnen, zal nog moeten blijken hoe het werkt.
- Gemeente V: wel peuter-kleutergroepen. Twee locaties die dat doen. Een van de twee peuter-kleutergroepen heeft ook een vve-aanbod, terwijl bij de andere er juist samenwerking is gezocht met jeugdhulp. Door die samenwerking kan er een wel overwogen afweging worden gemaakt of kinderen naar bao of so gaan. En we zien dan meer peuters uitstromen naar bao
- Gemeente W: bij ons kan coaching ingezet worden op de groepen als pm'ers vastlopen in gedragsproblematiek. Ingezet op het handelen van de professionals. Daarnaast peuterbegeleiders die langs alle opvanglocaties gaan, die met de peuters zelf aan de slag gaan met spel en taal. Ambulante extra begeleider 1 op 1. Wordt door ons gesubsidieerd.
- Gemeente X: peuterplus en bso+. Samenwerking met drie gemeenten, maar allemaal net een andere insteek. Pm'ers op de plusgroepen zijn nu een soort jeugdhulp aan het verlenen waar ze niet voor zijn opgeleid. Jeugdzorg geeft geen prioriteit aan het jonge kind, wil het eerst in het onderwijs op orde hebben. Wij hebben het geld wel, maar de bemensing in de jeugdhulp niet.
- Gemeente Y: samenwerkingsverband is al heel actief in dit verband.
- Gemeente Z: bij ons is juist het so-bestuur met deze visie gekomen om bijvoorbeeld een voorziening van 0-12 te bieden.

AFRONDING

Houd de website www.goab.eu in de gaten voor nieuwe handreikingen, verslagen en de planning van bijeenkomsten. Ook kun je je aanmelden voor de LinkedIn-GOAB-pagina om op de hoogte te blijven.

De volgende bijeenkomst wordt gehouden op 21 maart 2024. Dit is een fysieke bijeenkomst van 9.30 tot 12.00 in Haarlem. Deze bijeenkomst is weer samen met de ve-aanbieders. De uitnodiging volgt te zijner tijd.